

NATURA 2000 IN BULGARIA - HOW CAN WE MAKE IT WORK FOR PEOPLE AND THE ECONOMY?

Натура 2000 в България

ОБЩИ ИНФОРМАЦИИ

България е на трето място в Европа (след Словения и Хърватска) с 34,4% от територията си, включена в Натура 2000. Извънредно богатото биоразнообразие на страната се опазва в 118 зони по директивата за птиците и 233 зони по директивата за местообитанията.

СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИ ОБЕЗПЕЧЕНИЯ

Защитената природа предлага множество ползи за българите. Горите от Натура 2000 осигуряват чиста вода за по-голяма част от населението на страната, включително столицата София, която получава своите отлични питейни води от защитени зони Рила BG0000495 и Витоша BG000113. Ниска такса за ползването на водата се събира от ползвателите на водни ресурси в специален фонд към Министерството на околната среда и водите и се използва за финансиране на дейности в областта на околната среда.

Натура 2000 подпомага и бизнесът. Туризмът, например сред природата и наблюденията на диви животни е растящ

GENERAL INFORMATION

Bulgaria ranks third in Europe (after Slovenia and Croatia) with its relative surface of Natura 2000 which covers 34,4% of the land territory of country. The extremely rich biodiversity of the country is protected in 119 Special Protection Areas (SPAs) and 233 Sites of Community Importance (SCIa). Bulgaria belongs to Alpine, Continental and Black Sea biogeographical regions.

SOCIO-ECONOMIC BENEFITS

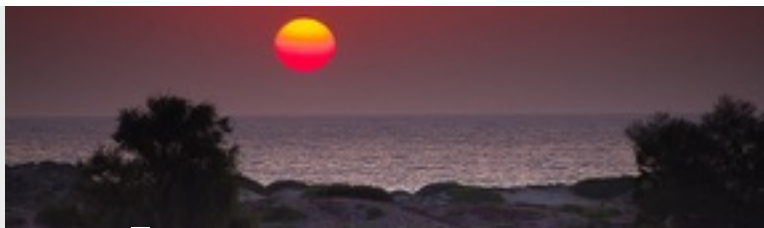
The protected areas of Natura 2000 ensures many benefits to the Bulgarians. Water catchments in the forests in Natura 2000 ensure clean water for majority of the country population, including the country's capital Sofia which receives its excellent drinking water from Rila (BG0000495 and Vitosha BG000113)¹. Small water tax from all final users for the ecosystem services is collected in a special fund at the Ministry of Environment and is used for environmental goals.²

Natura 2000 supports businesses. Wildlife and nature tourism is a growing industry in many remote Natura 2000 sites, such as in Madzharo SPA BG0002014 where the municipality included the Griffon vulture in its visual identity

¹ Business plan for the development of the activities of “Sofia’s Water” Ltd for the period 2017-2021

² Bulgarian Water Act, 1999-2017

бизнес в много защитени зони. Примери за това са защитена зона Маджарово SPA BG0002014, където местната община включи белоглавия лешояд в своя герб, както и защитена зона Родопи Западни SCI BG0001030 и най-вече община Девин, където местните опазват мечките, тъй като те са обект на туризъм.



СЛУЧАИ

Въпреки всички тези безспорни предимства, пред успешното управление на зоните по Натура 2000 продължават да съществуват сериозни пречки.

Една от тях е финансирането на дейностите за опазване на Натура 2000 в България, което е в сериозна криза заради напълно нефункциониращата НПРД и комбинацията от недостатъчна подкрепа от страна на институциите за защитената природа, въпреки безспорното желание за това от страна на гражданското общество. Реалното изпълнение на НПРД е между 0,01% - 0,5% от планираните разходи за природозащита. Дори Оперативна програма „Околна среда“ не финансира значими природозащитни дейности и реалното ѝ изпълнение в частта за биоразнообразието е под 1%.

Девет години след биогеографските семинари само 8 от 233те защитени зони по директивата за хабитатите са с публикувани заповеди в Държавен вестник (3% изпълнение).

³ <http://www.madzharovo.bg/new/main.php>

⁴ <http://brownbearbg.info/arshive/284-Ochi-v-ochi-s-kafyavata-mechka.html>

⁵ Report from a research of the public attitude towards business development according protected nature - ESTAT Agency, 2017 - <http://en.forthenature.org/documents/1463>

(including the logo³) or in Rodopi Zapadni SCI BG0001030 in Devin municipality, where locals protect the bears because of the “Bear tourism” carried out by the local hunting society⁴. Because of all the benefits nature provides, the Bulgarian society see the socio-economic benefits of Natura 2000. Protection of nature is a national priority with more than 80% support according to the recent sociological surveys⁵.

CASE STUDIES

Significant obstacles for the efficient Natura 2000 management in Bulgaria still exist. National financing for biodiversity and protected areas was significantly reduced with the EU accession and the new opportunities of Operational Program Environment. Almost developed ideas for National Protected Areas Fund were abandoned. Ten years later this decision looks wrong. OPE could finance only some of the conservation priorities and Bulgaria needs more national money to support nature conservation.

Amongst these are interventions by the Ministry of Environment, for example, to “improve” the conservation status of species and habitats such as the Marbled Polecat, in contrast to the National Red List made by the Bulgarian Academy of Science.

Land and forest swaps affairs still block the declaration of proposed Rila boufer SCI and SPA. This part of Rila mountain was identified by a few biogeographical seminars (2011, 2012, 2014) as key area for the Brown Bear and European bullhead. It is also part of Rila IBA which is one of the most important sites for

Само 7 защитени зони (или 2% от всички) имат планове за управление. Нито една зона, включително и трита национални парка, собственост на МОСВ, нямат специализирана администрация, отговорна за нейното управление.

В резултат на всичко това, независимо от значителния процент на зони в Натура 2000 в България, те остават защитени само „на хартия“.

ОТГОВОРЕН ОТ ПЛАНА ЗА ДЕЙСТВИЕ

Планът за действие за Натура 2000 на Европейската комисия може да допринесе значително за решаването на този проблем като следните дейности са най-важни:

Дейност 3 - Разработването на прозрачна и научно рецензирана система за регулярна оценка на природозащитния статус на видове и местообитания би допринесло значително за реалната оценка на природозащитния статус на редките видове и местообитания. Добрият досегашен опит с червените списъци на IUCN би могъл да бъде използван като образец. Интегрирането на картите на постоянните пасища и горите в фаза на старост в географската информационна система на Натура 2000 в интернет би допринесло значително за повишаване на обществената информираност за тях и за тяхното опазване.

Дейност 4 - България трябва да завърши изграждането на своята мрежа Натура 2000 с обявяването на защитените зони Рила буфер за птици и местообитания. Разработването на планове за управление за всички защитени зони би допринесло значително за подобряването на природозащитния статус на опазваните в тях видове и местообитания. Световният опит показва, че доброто управление върви със специализирана администрация за това. В тази връзка създаването на специализирани органи за управление на защитените зони ще

Capercaillie, White-backed and Three-toed woodpecker in Bulgaria.

RELEVANT FROM ACTION PLAN

We suggest that the government of Bulgaria focus primarily on following actions **from the Action Plan for nature, people and the economy**:

ACTION 3 - Bulgaria should develop transparent and peer reviewed permanent scientific system for monitoring and evaluation of the conservation status of species and habitats. The good experience with the regular update of the IUCN Red List could be used as example. Bulgaria should create transparent map system showing key areas of Natura 2000 as the permanent grasslands and non-intervention forests.

ACTION 4 - Bulgaria must complete its Natura 2000 system with declaration of SPA and SCI Rila buffer which will protect the birds, other species and habitats of European concern in Rila mountain, as well as in a few other small SCIs protecting some keys habitats. Bulgaria must develop site management plans for all Natura 2000 sites. Bulgaria must appoint management authorities for its Natura 2000 sites which now are managed as “paper parks”.

от сферата на „хартиените паркове“ и ще допринесе значително за подобряване на тяхното състояние.

Дейност 7 - Плановете за действие за видове могат да бъдат реални документи само ако България разработи система за проследяване на напредъка по тяхното изпълнение. Разработването на планове за действие за всички световно застрашени видове, както и за минимум петте най-застрашени типа местообитания у нас, би допринесло значително за тяхното опазване и възстановяване. НПРД трябва да се основава на приоритети определени от съвременна Национална стратегия за биологичното разнообразие и план за нейното прилагане.

Дейност 8 - Българската Националната приоритетна рамка за действие трябва да бъде радикално реорганизирана ако искаме да стане реален функциониращ документ, а не поредната неработеща и даже пречеща стратегия.

Дейност 9 - България трябва да спре всички субсидии по ПРСР, които водят до загуба на биоразнообразие и по-специално да осигури адекватна защита на пасищата, както и да спре субсидиите за пашуване в Националните паркове Рила, Пирин и Централен Балкан.

Дейност 11 - Европейското финансиране няма да е вечно, а и най-важните дейности не се финансират от ЕК. Създаването на фонд за защитени територии и биоразнообразие към ПУДООС на основата на събиране на приходи от такси за ползвания може успешно да замести досегашното финансиране за природозащита от ОПОС в близко бъдеще.

ACTION 7 - Bulgaria must develop a system to track implementation of the Species and Habitats Action plans. Bulgaria must develop Species action plans for all globally threatened species, as well as for at least 5 Habitat action plans for the most endangered habitats.

ACTION 8 - Bulgaria should radically improve its PAF in order to create realistic and functional PAF. Bulgarian PAF should be based on conservation priorities identified through the National Biodiversity Strategy and Action plan for its implementation.

ACTION 9 - Bulgaria should stop all perverse Common Agricultural Policy (CAP) subsidies, ensure the protection of the permanent pastures and stop providing subsidies for the grazing in the National Parks of Central Balkan, Rila and Pirin.

ACTION 11 - Bulgaria should again start developing its own special biodiversity and protected areas fund which will replace the part of the present EU funding for nature conservation in the future. This fund should collect money from user fees and taxes and use them for biodiversity and Natura 2000 management and conservation. There was a special feasibility study for the establishment of such fund before the accession to EU in 2007. After the accession the idea was forgotten because Bulgaria received large funding from Operational Program Environment. Now it is time again to raise the national responsibility for the funding of the nature conservation.

Дейност 14 - Въпрос на добра публична политика е България да кандидатства всички наши защитени зони, които имат органи за управление, да бъдат включени в Зеления списък на IUCN за добре управлявани защитени територии.

Натура 2000 не е пречка, а възможност за българския бизнес и успешното развитие на регионите. Това е осъзнало отдавна българското общество. Време е да го осъзнаят и българските институции, за да направят необходимото страната ни да запази биоразнообразието си и да се възползва максимално от своето огромно природно богатство.

ACTION 14 - Bulgaria should include all of its Natura 2000 areas which have management bodies (for the moment 3 National Parks and 11 Nature parks) in the Green List of IUCN of well managed protected and conserved areas.

Връзка със CEEweb!

CEEweb for Biodiversity има натрупан значителен опит във всички аспекти на прилагането и управлението на Натура 2000, включително политики и разработване на проекти.

За повече информация - моля свържете се с нашия експерт отговорен за Натура 2000 и политиките за водите: Моника Котулак kotulak@ceeweb.org.

Моля посетете нашия уеб сайт: <http://www.ceeweb.org/welovenatura2000>

CONTACT US!

CEEweb for Biodiversity has vast experience in all aspects of Natura 2000 management and implementation, including policy and project development. We are happy to consult, help and support your work towards better implementation of Natura 2000 in your country with the support of our member organization based in your country.

Should you have more questions, please contact our Natura 2000 and Water Policy Officer: Monika Kotulak kotulak@ceeweb.org.

More information on our related work:

<http://www.ceeweb.org/welovenatura2000>

